

SOCIĀLO TĪKLU IZMANTOŠANA IZGLĪTĪBĀ *Social Networks in Education*

Aleksandrs Larionovs
Rēzeknes Augstskola

Abstract. *Nowadays popularity of social networks (draugiem.lv, facebook etc.) is increasing, virtually every student has at least one account in one of the social networks. But the problem is that little is known about how to use social networking in Latvian education. The author of this paper will try to prevent it, to summarize available information on social networking in education.*

Keywords: *social network, education.*

Ievads *Introduction*

Informācijas tehnoloģijas strauji ienāk mūsu dzīvē. Centrālās statistikas pārvaldes 2013.gada apsekojuma par informācijas un komunikāciju tehnoloģiju lietošanu mājsaimniecībās galvenie rādītāji – datoru un interneta pieejamība – ik gadu arvien pieaug. Ja 2004.gadā tikai 26% mājsaimniecību bija dators, bet internets bija vien 15% mājsaimniecību, tad 2013.gadā pieejamība gan datoram, gan internetam ir sasniegusi 72%, tai skaitā pilsētās – 73%, bet lauku teritorijās – 65% (*Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošana mājsaimniecībās 2013.gadā.*).

Pie tam nepārtraukti pieaug iedzīvotāju skaits, kuri regulāri lieto internetu (% no iedzīvotāju kopskaita attiecīgajā grupā). Tā, piemēram, šis rādītājs potenciālo studentu vidū 2013.gadā attiecīgi sastādīja 98,1 % (līdz 24 gadiem), 96,4 % (25-34 gadu vecumā) (*Iedzīvotāju skaits, kuri regulāri lieto datoru/internetu, % no iedzīvotāju kopskaita attiecīgajā grupā*). Pārsvarā katram no viņiem ir viens vai vairāki konti sociālajos tīklos (facebook, draugiem.lv, twitter, odnoklassniki u.c.). Sakarā ar to, ka sociālo tīklu popularitāte pēdējos gados strauji pieaug, tad būtu vērts apsvērt iespēju izmantot sociālus tīklus izglītībā.

Šī referāta mērķis ir apkopot informāciju par sociālo tīklu izmantošanu izglītībā, izvērtēt ārzemju pieredzes pielietošanu Latvijā.

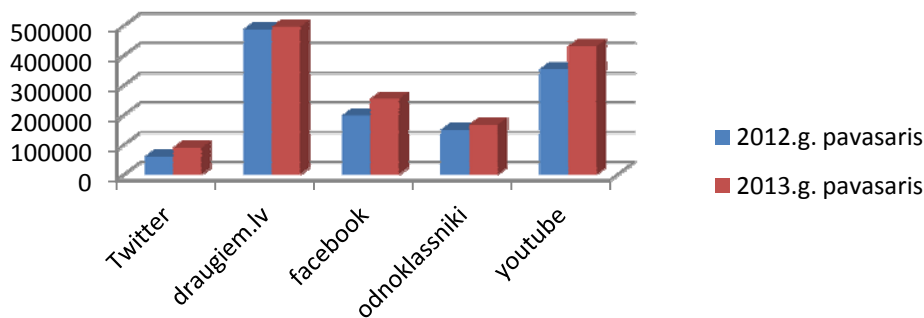
Referātā, galvenokārt, tiks izmantota salīdzinošā metode.

Sociālie tīkli izglītībā *Social networks in education*

Tiešsaites sociālais tīkls ir tīmekļa vietne, kurā, reģistrējoties un izveidojot individuālo profilu, ir iespējams kontaktēties un sazināties ar citiem lietotājiem (individuiem, grupām vai organizācijām) (*Tiešsaites sociālais tīkls*). Saziņa sociālajā tīklā notiek dažādos veidos: var paust savu viedokli dienasgrāmatās un forumos, var veidot interešu grupas, apmainīties ar fotogrāfijām, augšupielādēt audio un video failus, sūtīt vēstules u.tml. Lietotājus var vienot intereses, gaume

vai paziņas. Pēdējā laikā galvenais uzsvars tiek likts uz savas virtuālas identitātes veidošanu, izkopšanu un popularizēšanu, nevis, lai veidotu savstarpēju komunikāciju.

1.attēlā ir parādīta sociālo mediju statistika Latvijā. Kā ir redzams zemāk, vislielākais lietotāju skaits ir draugiem.lv- tas pieauga no 487000 lietotāju 2012.gada pavasarī līdz 496000 lietotājiem 2013.gada pavasarī. Otrajā vietā ir youtube ar 430000 lietotājiem 2013.gadā.

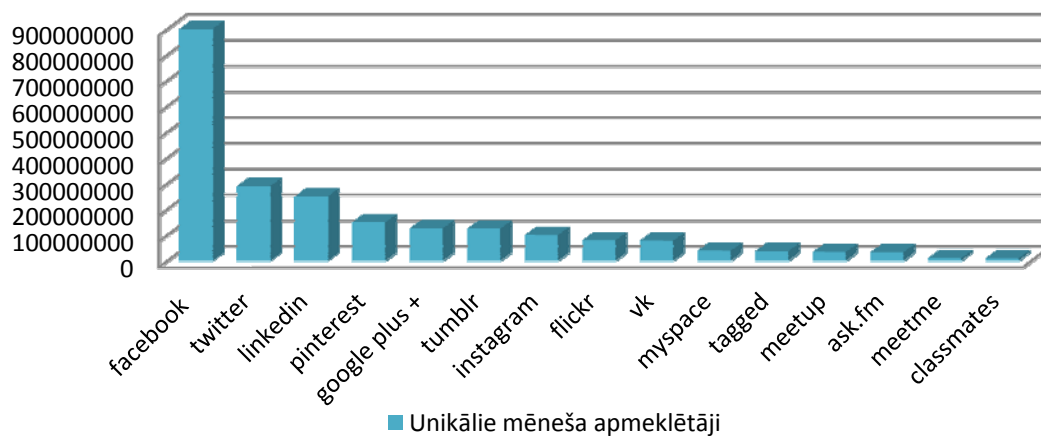

1.att. Sociālo mediju statistika (visi Latvijas iedzīvotāji vecumā no 15 līdz 74 gadiem)

Figure 1 Social media statistics (all Latvian residents aged from 15 to 74 years)

(Sociālo mediju statistika. Pieejams: <http://www.webradar.lv/socialo-mediju-statistika/>)

Savukārt, 2.attēlā ir redzami vispopulārākie sociālie tīkli pasaulē.

2.att. 15 vispopulārākie sociālie tīkli pasaulē (2014.g. februāris)

Figure 2 Top 15 Most Popular Social Networking Sites (february 2014)

(Top 15 Most Popular Social Networking Sites. Pieejams:

<http://www.ebizmba.com/articles/social-networking-websites/>)

Kopumā vērtējot, situācijas sociālo tīklu jomā ir līdzīgas gan Latvijā, gan pasaulē. Vieni no populārākajiem ir facebook un twitter. Taču atšķirība ir tajā apstākļi, ka Latvijā popularitāti ieguva draugiem.lv (pirmajā vietā) un odnoklassniki (ceturtajā vietā).

Zināmā mērā draugiem.lv straujo izplatīšanos izmanto arī Latvijas augstskolas, izvietojot tajā savas oficiālās lapas - Banku Augstskola, Ekonomikas un kultūras augstskola u.c.

3.att. **Banku Augstskolas oficiālā lapa draugiem.lv**
Figure 3 Bank Higher school official draugiem.lv page
(Banku Augstskola. Pieejams: <http://www.draugiem.lv/bankuugstskola>)

Taču ir vērojama tendence Latvijas augstskolām izvietot savas oficiālās lapas ne tikai populārajā draugiem.lv, bet arī citos sociālajos tīklos (skat. 4.,5. attēlus).

4.att. **Daugavpils Universitātes oficiālā lapa twitterī**
Figure 4 Daugavpils University official twitter page
(Daugavpils University. Pieejams: http://twitter.com/du_lv)

5.att. Ventspils Augstskolas oficiālā lapa facebookā

Figure 5 Ventspils Higher school official facebook page

(Ventspils Augstskola. Pieejams: <http://lv-lv.facebook.com/VentspilsAugstskola>)

Skolotāji sociālo tīklu draugiem.lv dažreiz izmanto kā vietu, kurā var izpausties dienasgrāmatas veidolā, publicēt savas klases fotoattēlus no pasākumiem galerijās, komunicēt domubiedros un vēstulēs.

Bet pastāvošie tradicionālie sociālie tīkli ar visiem tiem piemītošiem sociāliem riskiem nav piemēroti izglītības mērķiem. Izglītībai nepieciešamas jaunas sociālo tīklu struktūras- izglītības sociālie tīkli, kas apvieno cilvēkus izglītības mērķiem.

Izglītības sociālais tīkls nav domāts tikai skolotājiem. Izglītības tīkls apvieno izglītības profesionāļus, skolniekus un viņu vecākus, dažādu nozaru speciālistus un izglītībā ieinteresētus cilvēkus, kuru mērķis ir izglītība (*Sociālie tīkli*).

Pieejams:http://api.ning.com/files/6vAY*6nizWRnIY6st53weyxoDcTz0udsSag53cjuGRYVSL3T8YwWW71y*xmtXgYvnb*jg2VE*vnzxR-nh-fID8mDHCerZXG3/Social-networks_lv.pdf). Tā ir galvenā ideja un tīkla priekšrocība.

Tagad populārākie izglītības sociālie tīklu tipi ir:

- „NING”(dibināts 2005.g.);
- „SocialGO” (dibināts 2007.g.).

„NING” tipa tīklu 2007. gadā izvēlējās Steve Hargadon, lai veidotu populāro ASV skolotāju sociālo tīklu Classroom 2.0 - izglītības sociālo tīklu, kurā šodien jau vairāk kā 30 000 skolotāju var diskutēt par dažādām ar izglītību saistītām tēmām un apvienoties interešu grupās.

6.att. Classroom 2.0

Figure 6 Classroom 2.0

(Classroom 2.0.Pieejams: <http://www.classroom20.com>)

Eiropā līdzīgs ir eTwinning tīkls (skat. 7.att.), kas apvienojis aptuveni 65 000 lietotāju, tomēr tam pietrūkst NING tīkla elastības un pielāgojamības.

eTwinning ir skolu kopiena Eiropā. Skolotāji no visām dalībvalstīm var reģistrēties un pielietot eTwinning tiešsaistes rīkus (portālu un darba virsmu), lai atrastu viens otru, satiktos virtuāli, apmainītos idejām un praktiskiem piemēriem, apvienotos grupās, kopīgi mācītos mācību notikumos un iesaistītos tiešsaistes bāzētos projektos.

eTwinning projektā skolas no vismaz divām skolām no vismaz divām dažādām valstīm izstrādā projektu un pielieto informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, lai izpildītu savu darbu. Tā kā skolas sazinās un sastrādājas ar interneta starpniecību nepastāv nekādu dotāciju vai administratīvu nosacījumu, kas būtu saistīti ar shēmu, un nav nepieciešamas aci-pret-aci tikšanās.

Šajā sociālajā tīklā var izmantot jebkuru valodu, jo visa informācija tiek tulkota. Tomēr, kad nonāk līdz projekta idejai, tad nepieciešams izmantot kopīgi izmantojamo valodu (kas ir, angļu, franču, vācu) vai daudzas valodas.

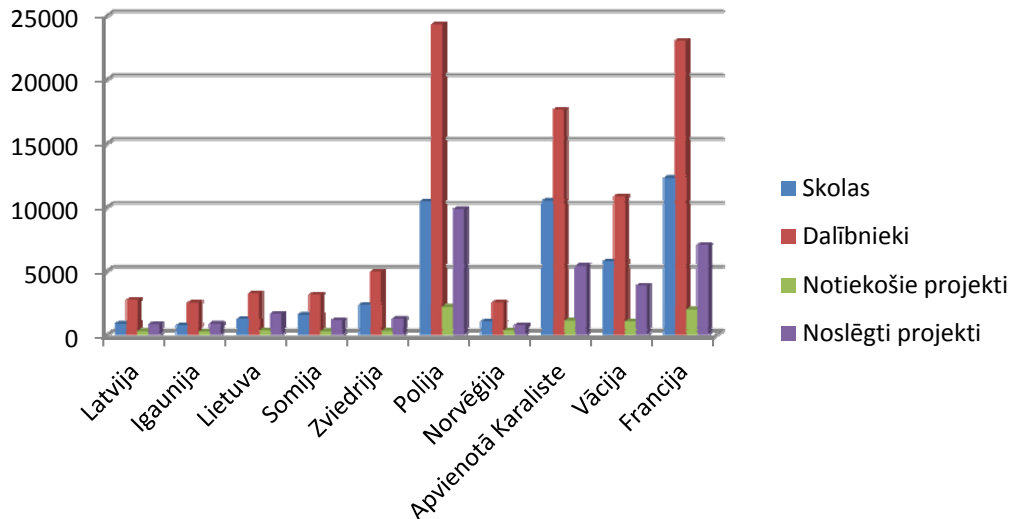

7.att. eTwinning

Figure 7 eTwinning

(eTwinning.Pieejams: http://www.etwinning.net/lv/pub/connect/browse_people_schools_and_pro/country.cfm?c=428#results)

eTwinning tīklā ir reģistrētas 882 Latvijas skolas, 2728 dalībnieki (tajā skaitā Rēzeknē-15, Daugavpilī-196, Viļakā- 2 utt.), 298 notiekošs projekts un noslēgti 817 projekti.

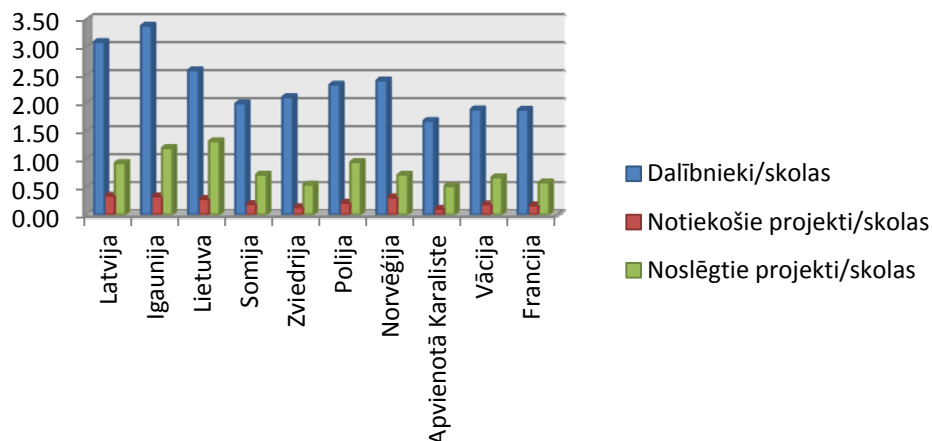

8.att. eTwinning tīkla statistika pa valstīm (izveidoja autors)

Figure 8 eTwinning network statistics by country (created by author)

Pēc 8.attēla var redzēt, ka eTwinning izglītības sociālais tīkls ir izplatīts Polijā, Francijā, Apvienotajā Karalistē un Vācijā. Tā Francijā ir vislielākais reģistrēto skolu skaits (12284). Neskatoties uz to, ka Polijā reģistrēto skolu skaits ir mazāks (10456), šajā valstī ir vislielākais reģistrēto dalībnieku skaits (24306), notiekošo projektu (2196) un noslēgto projektu (9860) skaits. Tas ir

statistika absolūtajos skaitļos. Taču lai būtu pilnīgāks priekšstats, autors izveidoja 9.attēlu, kurā aprēķināja dalībnieku, notiekošo un noslēgto projektu attiecību pret eTwinning reģistrēto skolu skaitu attiecīgajā valstī.

9.att. eTwinning tīkla statistika pa valstīm (izveidoja autors)

Figure 9 eTwinning network statistics by country (created by author)

9.attēlā ir redzams, ka Latvijai un Igaunijai ir vislabākie rādītāji, kas atspoguļo dalībnieku skaita attiecību pret skolu skaitu (Igaunijai- 3,38, Latvijai- 3,09, vidējais rādītājs-2,33). Kaut arī rādītājs notiekošie projekti/ skolas Latvijai ir visaugstākais (0,34), Igaunijai un Norvēģijai tas ir līdzīgā līmenī- attiecīgi 0,33 Igaunijai un 0,31 Norvēģijai. Savukārt attiecība noslēgtie projekti/ skolas Latvijai nav tik augstā līmenī (0,93), ir līdzīga Polijas attiecībai (0,94). Šis rādītājs ir visaugstākais Lietuvai (1,31) un Igaunijai (1,19).

Bez eTwinning ir vērts pievērst uzmanību l'Ecole Hors les Murs izglītības sociālajam tīklam.

10.att. l'Ecole Hors les Murs

Figure 10 l'Ecole Hors les Murs

(l'Ecole Hors les Murs.Pieejams: <http://horslesmurs.ning.com>)

L'Ecole Hors les Murs (skola bez sienām) ir sociālais tīkls, kas jau vairākus gadus darbojas izglītības vidē, eksperimentē un organizē jaunus tradicionālās un tālmācības pedagoģijas modeļus, veidojot pamatu un ideju bāzi skolotājiem, kas izvēlēšies sociālo tīklu izmantot mācību procesā. Tas ir NING platformas izglītības sociālais tīkls, kura pamatā izmantota Classroom 2.0 pozitīvā pieredze (Classroom 2.0 nav īpaši populārs Eiropā). L'Ecole Hors les Murs princips - es mācu savus skolniekus un mani skolnieki māca mani. Svarīgs elements ir sociālā tīkla daudzvalodība. Interfeisa valoda var būt franču, bet saturs citās valodās - latviešu, arābu, ebreju, ķīniešu, ... jebkurā valodā. Izglītības sociālais tīkls kā manifests kultūru un valodu dažādībai internetā. L'Ecole Hors les Murs sociālajā tīklā populāra ir e-studiju platforma Elluminate ar tās interaktīvajām iespējām - virtuālo tāfeli, video un teksta ziņojumiem, video ierakstiem. Valodu apmācībai izmanto atraktīvo "Vokis" un interaktīvo "VoiceThread" programmas. Taču neskatoties uz to visu L'Ecole Hors les Murs ir arī trūkums- mazs dalībnieku skaits (1941 dalībnieki) (*L'Ecole Hors les Murs*. Pieejams: <http://horslesmurs.ning.com>).

Kaut arī Ning un SocialGo ir ļoti līdzīgi, autors dotu priekšroku Ning izglītības sociālajam tīklam (cena, iespējas, kļūdu skaits). (*White-Label Community Platforms: Ning vs. SocialGo*. Pieejams: <http://sociotoco.com/blog/2010/1/4/white-label-community-platforms-ning-vs-socialgo.aspx>)

Secinājumi **Conclusions**

1. Vispopulārākie sociālie tīkli Latvijā ir draugiem.lv, facebook un odnoklassniki.
2. Kopumā vērtējot, situācijas sociālo tīklu jomā ir līdzīgas gan Latvijā, gan pasaulē. Vieni no populārākajiem ir facebook un twitter. Taču Latvijā popularitāti ieguva draugiem.lv un odnoklassniki.
3. Skolotāji sociālo tīklu draugiem.lv dažreiz izmanto kā vietu, kurā var izpausties dienasgrāmatas veidolā, publicēt savas klases fotoattēlus no pasākumiem galerijās, komunicēt domubiedros un vēstulēs.
4. Zināmā mērā sociālo tīklu straujo izplatīšanos izmanto arī Latvijas augstskolas, izvietojot tajā savas oficiālās lapas- Banku Augstskola, Ekonomikas un kultūras augstskola u.c.
5. Pastāvošie tradicionālie sociālie tīkli ar visiem tiem piemītošiem sociāliem riskiem nav piemēroti izglītības mērķiem. Izglītībai nepieciešamas jaunas sociālo tīklu struktūras- izglītības sociālie tīkli, kas apvieno cilvēkus izglītības mērķiem.
6. Autors iesaka vairāk izmantot Ning platformas Eiropas izglītības sociālo tīklu eTwinning, jo Classroom 2.0 un L'Ecole Hors les Murs nav piemēroti Latvijas vajadzībām.

7. Kaut arī Ning un SocialGo ir ļoti līdžīgi, autors dotu priekšroku Ning izglītības sociālajam tīklam (cena, iespējas, kļūdu skaits).

Summary

Information technology is rapidly entering our lives. The principal indicators of the survey by the Central Statistical Bureau on the information and communication technologies in households of 2013 – the accessibility of computers and the Internet - have been growing year by year. If only 26% of the households had a computer, and only 15% of the households had the Internet connection in 2004, the access to both computers and the Internet reached 72% in 2013 with 73% in urban areas and 65% in rural areas.

In addition, a steady increase in the number of people who regularly use the internet (% of the total population in that group) has been observed. For instance, this indicator among potential students in 2013, accounted for 98.1% (up to 24 years) and 96.4% (25-34 years) respectively. Most of them have one or several accounts in social networks (Facebook, draugiem.lv, twitter, odnoklassniki etc.). Due to the rapid growth in popularity of social networks in recent years, it would be worth considering the use of social networks for education.

This paper aims to gather information on the use of social networking in education and to evaluate the use of foreign experience in Latvia.

The comparative method will be predominantly used for the purposes of the present paper.

Main conclusions:

1. The most popular social networks in Latvia are draugiem.lv, facebook and odnoklassniki.
2. Overall, the situation of social networks is similar for both Latvia and the world. One of the most popular is facebook and twitter. But draugiem.lv and odnoklassniki gained popularity in Latvia.
3. Teachers social network draugiem.lv sometimes use as a place where they can take the form of a diary, post photo galleries of their class activities, communicate with people.
4. To some extent, the rapid spread of social networking is also used for Latvian universities, placing their official page there- Business Higher School, Economics and Culture Higher School, etc.
5. The existing traditional social networks with all the inherent social risks are not suitable for educational purposes. Education needs new social network structure-learning social network that brings together people for educational purposes.
6. The author recommends to use the Ning Platform educational social network eTwinning, because Classroom 2.0 and l'Ecole Hors les Murs are not suitable for Latvian needs.
7. While Ning and SocialGo are very similar, the author would prefer a Ning social learning network (price, features, number of errors).

Literatūra References

1. *Banku Augstskola*. Pieejams: <http://www.draugiem.lv/bankuaugstskola/> (resurss skatīts 23.02.2014.)
2. *Classroom 2.0*. Pieejams: <http://www.classroom20.com/> (resurss skatīts 23.02.2014.)
3. *Daugavpils University*. Pieejams: http://twitter.com/du_lv (resurss skatīts 23.02.2014.)
4. *Ekonomikas un kultūras augstskolas SP*. Pieejams: http://www.draugiem.lv/eka_sp/news/index/255 (resurss skatīts 23.02.2014.)
5. **eTwinning**. Pieejams: http://www.etwinning.net/lv/pub/connect/browse_people_schools_and_pro/country.cfm?c=428#results (resurss skatīts 23.02.2014.)

6. *Iedzīvotāju skaits, kuri regulāri lieto datoru/internetu, % no iedzīvotāju kopskaita attiecīgajā grupā.* Pieejams: <http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/informacijas-tehnologijas-galvenie-raditaji-30332.html>(resurss skatīts 23.02.2014.)
7. *Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošana mājāsaimniecībās 2013.gadā.* Pieejams:
http://www.csb.gov.lv/sites/default/files/nr_36_informacijas_un_komunikacijas_tehnologiju_lietosana_majsaimniecibas_2013_13_00_lv.pdf (resurss skatīts 23.02.2014.)
8. *l'Ecole Hors les Murs.* Pieejams: <http://horslesmurs.ning.com/> (resurss skatīts 23.02.2014.)
9. *Sociālie tīkli.* Pieejams: http://api.ning.com/files/6vAY*6nizWRnIY6st53weyxoDcTz0udsSag53cjuGRYVSL3T8YwWW71y*xmtXgYvnb*jg2VE*vnzxR-nh-fiD8mDHCerZXG3/Social-networks_lv.pdf (resurss skatīts 23.02.2014.)
10. *Sociālo mediju statistika.* Pieejams: <http://www.webradar.lv/socialo-mediju-statistika/> (resurss skatīts 23.02.2014.)
11. *Tiešsaites sociālais tīkls.* Pieejams: http://lv.wikipedia.org/wiki/Tiešsaites_sociālais_tīkls (resurss skatīts 23.02.2014.)
12. *Top 15 Most Popular Social Networking Sites.* Pieejams: <http://www.ebizmba.com/articles/social-networking-websites> (resurss skatīts 23.02.2014.)
13. *Ventspils Augstskola.* Pieejams: <http://lv-lv.facebook.com/VentspilsAugstskola> (resurss skatīts 23.02.2014.)
14. *White-Label Community Platforms: Ning vs. SocialGo.* Pieejams: <http://sociotoco.com/blog/2010/1/4/white-label-community-platforms-ning-vs-socialgo.aspx> (resurss skatīts 23.02.2014.)